

Efter denne er det afgørende alene, om der er *tid* til at indhente finansudvalgets tilslutning. Reglen i ministeransvarlighedsloven betyder derimod, at ministeren kan sætte sit skøn over udgiftens påkrævede op mod finansudvalgets.

Af det under a.-d. anførte fremgår, at det egentlig er misvisende vedblivende at tale om afholdelse af udgifter på forventet efterbevilling. Det er ikke længere ministerens forventning om, hvad folketinget til sin tid vil gøre, der er det afgørende. Hans handling legitimeres ikke af nogen forventning eller af folketingets *efterfølgende* godkendelse, men af finansudvalgets *forudgående* samtykke.

14. Store bevillingsoverskridelser har gentagne gange givet anledning til en principdebat i folketinget egnet til at belyse tingets og regeringens opfattelse af det spørgsmål, der her drøftes.

En sådan fandt sted den 2. februar 1949 i anledning af overskridelser ved lufthavnens bygning (*Folketingets forhandlinger* 1948-49, sp. 2535-2562). Ved denne lejlighed gav finansminister H. C. Hansen en omfattende fremstilling af de retningslinjer, hvorefter den finansielle kontrol udøves, der ganske er i tråd med de under punkt 13 opstillede regler. Han henviser til den velkendte sondring mellem kalkulatoriske og fast fikserede bevillinger. Hvis en kalkulatorisk post, f. eks. til bygning af en færge, overskrides udelukkende på grund af løn- og prisstigninger, er overskridelsen dækket af den givne bevilling, uanset at kontoens beløb i kroner og øre overskrides, og uanset at man af oversigtshensyn optager overskridelsen på tillægsbevillingsloven for at give et fuldstændigt billede af statens udgifter i det pågældende finansår. „Hvis man derimod beslutter sig til at bygge en færge,“ siger finansministeren (a. st., sp. 2540), „der er større end den oprindeligt projekterede, eller man på anden måde er gået uden for forudsætningerne for den givne bevilling, f. eks. ved en række instrumentanskaffelser, som ikke har været medtaget i planen, vil ny bevillingsmæssig hjemmel naturligvis være nødvendig.“ Og finansministeren slutter sin redegørelse med at sige:

„I øvrigt vil jeg henvide til, at statsministeriet ved et cirkulære af 1. oktober 1948

over for samtlige ministerier har indskærpet; at ubevilgede udgifter ikke må afholdes uden finansiell hjemmel, og nærmere præciseret dette synspunkt. Gennem finansministeriets kontrol vil vi fortsat søge nøje at våge over ikke alene, at de bevillinger, der søges, er finansielt forsvarlige, men at der også indhentes finansudvalgstilslutning i overensstemmelse med de synspunkter, som jeg nu har gjort rede for over for den ærede ordfører.“

Det nævnte cirkulære af 1. oktober 1948 vil blive nærmere omtalt nedenfor under punkt 16. Det fremgår heraf, ligesom af sammenhængen i redegørelsen, at der ikke kan være nogen tvivl om, at den „finansielle hjemmel“, uden hvilken ubevilgede udgifter ikke må afholdes, betyder finansudvalgets tilslutning.

Finansministerens redegørelse fandt tilslutning fra alle sider. Ingen tog til orde for, at der skulle tilkomme ministrene en adgang til uden finansudvalgets tilslutning at afholde udgifter, der skønnes nødvendige for statsstyrelsens forsvarlige førelse. En dagsorden, hvorefter finansministerens redegørelse blev taget til efterretning, blev vedtaget med 88 stemmer mod 4.

15. Ved første behandling af forslag til lov om udbygning af Danmarks tekniske Højskole og Danmarks Ingeniørakademi i folketinget den 25. oktober 1962 kom flere af talerne i forbindelse med den foreslåede rammebevilling for en årrække ind på nødvendigheden af at sikre en effektiv bevillingskontrol. Thestrup gav en længere udredning af spørgsmålet og sagde bl. a.:

„Vi kan vist alle se nødvendigheden af, at folketinget står meget stærkt på sin absolutte bevillingsret. Alle, der kender lidt til politisk historie, ved, hvorledes folketingets bevillingsret i vort parlament, som i andre parlamenter, har været det middel, hvorved man gennemtvang folkets indflydelse på landets styre. Jeg vil gerne sige det så stærkt, jeg kan, at hvis denne magt over anvendelsen af statens midler går fra dette ting over til administrationen, så svigtes på et afgørende punkt folkestyrets idé.“

Så vil man måske sige, at noget sådant har der jo slet ikke været tale om, hverken i denne sag eller i andre. Der har været